

พฤติกรรมการใช้จักรยาน และแนวทางการส่งเสริม การใช้จักรยานบนเกาะสี่ซัง จังหวัดชลบุรี*

บวร ทรัพย์สิงห์**
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิชา โกมินทร์***
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่องโครงการจักรยานเพื่อชีวิตและการท่องเที่ยว

** นักวิจัยประจำสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (Email: Borvorn.S@chula.ac.th)

*** นักวิจัยประจำสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
(Email: wanwisaka2002@yahoo.com)

บทคัดย่อ

การศึกษาพฤติกรรมการใช้จักรยานและแนวทางการส่งเสริมการใช้จักรยานบนเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้จักรยาน ความพึงพอใจในการใช้จักรยานของประชาชนและนักท่องเที่ยว ตลอดจนศึกษาแนวทางการส่งเสริมการใช้จักรยานบนเกาะสีชัง ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสานร่วมกับการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเลือกเก็บข้อมูลจากการสำรวจการใช้จักรยานจากประชาชน และนักท่องเที่ยวในเกาะสีชังรวม 87 คน ร่วมกับการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสังเกต การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม

ผลการศึกษาพฤติกรรมการใช้จักรยาน พบว่า ประชาชนและนักท่องเที่ยวมีรูปแบบการใช้จักรยานที่ต่างกันคือ ประชาชนส่วนมากเป็นเด็กและเยาวชนที่ใช้จักรยานในระยะสั้นๆ เพื่อกิจกรรมในชีวิตประจำวัน แต่กลุ่มนักท่องเที่ยวที่ส่วนมากอยู่ในวัยทำงานใช้เพื่อการท่องเที่ยวและออกกำลังกายเป็นหลัก แต่ทั้งสองกลุ่มต่างมีความกังวลเรื่องสภาพของถนน และสิ่งแวดล้อมรอบๆ ถนนเหมือนกัน ด้านความพึงพอใจของทั้งสองกลุ่มอยู่ในระดับปานกลางในประเด็นที่แตกต่างตามพฤติกรรมการใช้งานจักรยาน ประชาชนพึงพอใจเรื่องมิตรภาพและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ในขณะที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจสถานที่ท่องเที่ยวและจุดสนใจ ทั้งนี้ กิจกรรมการปั่นจักรยานที่ประชาชนต้องการคือการใช้จักรยานเป็นพาหนะเดินทางและออกกำลังกาย ในขณะที่นักท่องเที่ยวต้องการปั่นจักรยานไหว้พระ และกิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยว ด้านแนวทางการส่งเสริมการใช้จักรยาน ประชาชนเห็นว่าควรพัฒนาถนนหรือเส้นทางและการพัฒนาแผนที่สถานที่ท่องเที่ยวและจุดสนใจ ในขณะที่นักท่องเที่ยวมีความเห็นว่าควรมีการสร้างกลุ่มสร้างเครือข่ายผู้ใช้จักรยาน มีการช่วยเหลือฉุกเฉิน และมีบริการยืมจักรยาน

คำสำคัญ: การใช้จักรยาน, ความพึงพอใจ, เกาะสีชัง

Cycling Behavior and Promoting the Use of Bicycles on Si-Chang Island, Chonburi Province^{*}

Borvorn Subsing^{**}
Chulalongkorn University

Wichaya Komin^{***}
Chulalongkorn University

^{*} This research article is Bike for Life and Tourism in Sichang Island Project.

^{**} Researcher, Chulalongkorn University Social Research Institute (CUSRI)
(Email: Borvorn.S@chula.ac.th)

^{***} Researcher, Chulalongkorn University Social Research Institute (CUSRI)
(Email: wanwisaka2002@yahoo.com)

Abstract

A study on bicycle use behavior and guidelines for promoting bicycle utilization on Si-Chang Island in Chonburi province has its objective to study the bicycle use behavior and bicycle service satisfaction among local people and tourists including the guidelines for encouraging the use of bicycles on Si-Chang Island. The applied research methodologies consist of the survey on behavior, satisfaction and demand with regard to bicycle for tourism purpose and daily use. The mix method was used. The interview with the survey questions has been conducted on 53 locals on Si-Chang Island and 34 tourists who use bicycles. The observation result is implemented to the interview and focus group discussion in order to encourage the bicycle utilization in Si-Chang Island.

The study on bicycle use behavior on Si-Chang Island shows that the most people who use bicycles are children and youths. They only use bicycle for a short-distance trip. During bicycle ride, they are quite concerned about the road safety due to its bumpiness and steepness. On the other hand, tourists who ride bicycles are mostly in working age. They tend to use bicycles for exercise and recreation. On bicycle ride, they have concerns about the accident with people, things and other vehicles along the way. They also agree that the roads are steep, bumpy, damaged and narrow. On the satisfaction and demand for bicycle use, it shows that local people and tourists are satisfied with bicycle use at moderate level. Most people have satisfaction with

the factors relating to friendliness and security in their lives and properties, while tourists are satisfied with tourist attractions and interesting viewpoints. It is noted that bicycle riding activity that people would like to have is to ride bicycle as a vehicle for travel and exercise. As the tourists ride bicycle for recreational activity such as worshipping Buddha images and sacred items, sightseeing, visiting the palace and royal residence. On the guidelines for bicycle use promotion, people have their opinions that roads or routes should be taken in account for improvement. It also includes development plan for tourist attractions and interesting places, as the tourists give suggestions that network of cyclist should be set up along with available emergency assistance and bicycle rental service.

Keywords: Bicycle Utilization, Satisfaction, Koh Si-Chang

บทนำ

เกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี เป็นหนึ่งในจำนวน 9 เกาะ ในอำเภอเกาะสีชัง โดยเกาะสีชังเป็นเกาะขนาดเล็กมีพื้นที่ประมาณ 7.9 ตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนประมาณ 1,633 ครัวเรือน มีประชากรประมาณ 5,400 คน และมีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวประมาณปีละ 12,500 คน เกาะสีชังมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเนื่องในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และเป็นเพียงเกาะเดียวในประเทศไทยที่มีพระราชวังหรือเขตพระราชฐาน มีแหล่งสักการบูชา สิ่งศักดิ์สิทธิ์ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ อย่างไรก็ตามด้วยความลาดชันของพื้นที่บนเกาะสีชัง ซึ่งมีความลาดชันต่ำกว่าร้อยละ 10 ถึงร้อยละ 20 ครอบคลุมพื้นที่กว่าร้อยละ 56 ของพื้นที่ทั้งหมด (จังหวัดชลบุรี, 2558) ส่งผลให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่นิยมความสะดวก เลือกใช้รถจักรยานยนต์แทนการใช้จักรยาน และด้วยข้อจำกัดของสภาพพื้นที่ พฤติกรรมการใช้ถนนของรถยนต์และรถจักรยานยนต์ทำให้การใช้จักรยานบนเกาะสีชังมีข้อจำกัดมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การใช้จักรยานบนเกาะสีชังถือเป็นกิจกรรมท่องเที่ยวทางเลือกที่ช่วยส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับธรรมชาติ วิถีชีวิตชุมชน ส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน สร้างความรู้ความเข้าใจ และเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนักท่องเที่ยวกับชาวบ้านภายในเกาะ รวมถึงกระตุ้นให้ประชาชนบนเกาะสีชังตระหนักถึงการจักรยาน ส่งเสริมสุขภาพ สำนึกรักษ์พื้นที่ คุณค่าทางประวัติศาสตร์ สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติอีกทางหนึ่ง จากความสำคัญของศักยภาพของพื้นที่เกาะสีชัง และการใช้จักรยานดังกล่าว การศึกษาพฤติกรรมการใช้จักรยาน ช่วยให้หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน รับผิดชอบต่อสถานการณ์การใช้จักรยานของประชาชนและนักท่องเที่ยวบนเกาะสีชัง และหาแนวทางการส่งเสริมการใช้จักรยาน เพื่อให้เส้นทางจักรยานมีส่วนในการเชื่อมร้อยผู้คนที่ใช้จักรยานให้เข้ากับเรื่องเล่าของสถานที่ท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ แหล่งสักการะ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

จุดถ่ายภาพ และวิถีชีวิตชุมชนท้องถิ่น สู่เป้าหมายของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่เกาะสีชังต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการใช้จักรยานของประชาชนและนักท่องเที่ยว
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการใช้จักรยานของประชาชนและนักท่องเที่ยวบนเกาะสีชัง
3. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการใช้จักรยานบนเกาะสีชัง

ทบทวนวรรณกรรม/แนวคิดทฤษฎี

แนวคิดการเดินทางด้วยจักรยาน

การเดินทางด้วยจักรยานเป็นรูปแบบหนึ่งของการเดินทางโดยไม่ใช้เครื่องยนต์ (Non-motorized transportation) ที่มีข้อดีหลายประการ กล่าวคือ ขับขี่ง่าย ลดปัญหาสิ่งแวดล้อม ประหยัดค่าใช้จ่าย ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้จักรยาน ประกอบด้วย ค่านิยมของสังคมที่มีผลจากการประชาสัมพันธ์หรือกลยุทธ์ทางการตลาดของบริษัทผู้ผลิตรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ มลพิษทางอากาศจากฝุ่นละอองและมลพิษ สภาพภูมิอากาศ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการเพื่อรองรับการใช้จักรยาน เช่น จุดจอดรถจักรยาน จุดแวะพัก จุดเช่าจักรยาน จุดซ่อมจักรยาน จุดปฐมพยาบาล เป็นต้น (ธงชัย พรรณสวัสดิ์ และพรชัย ลีลานุกภาพ, 2536) ดังนั้น การส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการใช้จักรยาน จึงต้องให้ความสำคัญกับองค์ประกอบดังกล่าวร่วมกับการออกแบบเส้นทางด้วย

ในประเทศไทย เริ่มมีนโยบายการส่งเสริมการใช้จักรยาน เมื่อสมัชชาสุขภาพแห่งชาติได้มีมติเห็นชอบเรื่องการจัดระบบและโครงสร้างเพื่อการส่งเสริมการเดินทางและการใช้จักรยานในชีวิตประจำวันในปี พ.ศ.2555 (สมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ 5, 2555) และคณะรัฐมนตรีได้รับทราบมติดังกล่าว

ต่อมาในเดือนตุลาคม พ.ศ.2557 นายกรัฐมนตรีได้กล่าวถึงแนวทางการส่งเสริมการใช้จักรยาน โดยเสนอให้มีการส่งเสริมเส้นทางจักรยานที่ปลอดภัย เชื่อมโยงการสัญจร เส้นทางเพื่อสุขภาพ เพื่อการท่องเที่ยว เศรษฐกิจชุมชน และจักรยานยืมเรียน (ชมรมจักรยานเพื่อสุขภาพแห่งประเทศไทย, 2557) แนวทางการใช้จักรยานเพื่อการเดินทาง ออกกำลังกาย และการท่องเที่ยวในชุมชนเป็นภารกิจหนึ่งของหน่วยงานภาครัฐ และเป็นทางเลือกของการส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชน อย่างไรก็ตาม กระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน หรือเศรษฐกิจท้องถิ่นจำเป็นต้องเกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ ความเชื่อมโยงของหน่วยงานภาครัฐในระดับท้องถิ่น ประชาชน ชุมชน ภาคเอกชน เพื่อวางแผนการจัดสรรทรัพยากรร่วมกัน นำไปสู่แนวทางและกิจกรรมในเชิงสุขภาพและเศรษฐกิจโดยใช้จักรยาน

การส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนด้วยการท่องเที่ยวโดยใช้จักรยาน ตามแนวคิดของการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community Based Tourism) มีองค์ประกอบหลัก 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ชุมชนมีฐานทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีวิถีการผลิตที่พึ่งพาและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ตลอดจนชุมชนมีประเพณี วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น 2) องค์กรชุมชน ชุมชนมีระบบสังคมที่เข้าใจกัน มีผู้มีความรู้ ทักษะในเรื่องต่างๆ ชุมชนรู้สึกเป็นเจ้าของและเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา 3) การจัดการ ชุมชนมีกฎกติกาในการจัดการสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และการท่องเที่ยว มีการกระจายผลประโยชน์ที่เป็นธรรม มีกองทุนที่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน และ 4) การเรียนรู้ ลักษณะของกิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างการรับรู้ และความเข้าใจในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่แตกต่าง มีระบบการจัดการให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ระหว่างชาวบ้านกับผู้มาเยือน ตลอดจนสร้างจิตสำนึกเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งในส่วนของชาวบ้านและผู้มาเยือน (สถาบันการท่องเที่ยวโดยชุมชน, 2559)

ในมุมมองของนักท่องเที่ยว หรือผู้มาเยือน กระแสการท่องเที่ยวแบบกลุ่มเฉพาะที่นักท่องเที่ยวตระหนักถึงประสบการณ์ที่จะได้รับการท่องเที่ยว และต้องการการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพมากขึ้นมีส่วนช่วยส่งเสริมแนวทางการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้มีความเด่นชัดมากขึ้น นักท่องเที่ยวมีความสนใจแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการและรสนิยมส่วนบุคคลมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ คุณลักษณะสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวควรเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถเดินทางไปท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี และมีลักษณะเป็นการท่องเที่ยวแบบกลุ่มเฉพาะ (Niche Market) หรือกลุ่มขนาดเล็กที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว (Weaver and Lawton, 2000) เช่น รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร การท่องเที่ยวตามเสียงเพลง การท่องเที่ยวประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม รวมถึงการสร้างเส้นทางท่องเที่ยวภายใต้ธีม (Theme) ในรูปแบบต่างๆ (ฉัตรเฉลิม งามอาภาฐานศาล, 2551 และ Tabata, 1999)

วิธีการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มีวิธีการดำเนินการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method) ทั้งการวิจัยในเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับภาคส่วนและหน่วยงานต่างๆ บนเกาะสีชัง มีขั้นตอนการศึกษา ประกอบด้วย

1. การสำรวจสถานการณ์การใช้จักรยานบนเกาะสีชัง โดยใช้แบบสำรวจพฤติกรรมการใช้จักรยาน ความพึงพอใจและความต้องการในการใช้จักรยานเพื่อการท่องเที่ยวและการใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้เนื่องจากผู้ใช้จักรยานบนเกาะสีชังมีจำนวนจำกัด ผู้วิจัยจึงสอบถามจากประชาชนและนักท่องเที่ยวที่ใช้จักรยานบนเกาะสีชัง ระหว่างวันที่ 13-18 กรกฎาคม 2558 ซึ่งแบ่งเป็นประชาชนท้องถิ่นเกาะสีชัง จำนวน 53 คน และนักท่องเที่ยวที่ใช้จักรยาน จำนวน 34 คน

2. การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมการใช้จักรยานบนเกาะสีชัง เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ มาประยุกต์ใช้เป็นประเด็นและข้อมูลพื้นฐานในการสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์ และสนทนากลุ่มกับนักท่องเที่ยว 5 ราย ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว 3 ราย ผู้นำชุมชนและประชาชน 3 ราย และเจ้าหน้าที่ภาครัฐ 2 ราย ในช่วงระหว่างวันที่ 16-18 พฤศจิกายน 2558 ระหว่างวันที่ 4-5 ธันวาคม 2558 และวันที่ 21 ธันวาคม 2558

ผลการศึกษา

1. พฤติกรรมการใช้จักรยานของประชาชนและนักท่องเที่ยวบนเกาะสีชัง

การใช้จักรยานของประชาชนชาวเกาะสีชัง พบว่า ประชาชนที่ใช้จักรยานมีอายุเฉลี่ย 16 ปี มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 82.35) และเป็นนักเรียน นักศึกษา (ร้อยละ 88.24) ทั้งนี้ประชาชนส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการใช้จักรยาน (ร้อยละ 63.46) จักรยานที่ใช้เป็นจักรยานของตนเองและครอบครัว (ร้อยละ 90.38) ประเภทจักรยานธรรมดา หรือจักรยานแม่บ้าน (ร้อยละ 96.08) ประชาชนส่วนใหญ่ใช้จักรยานเพื่อเป็นพาหนะในการเดินทาง (ร้อยละ 53.49) โดยใช้จักรยานทุกวัน (ร้อยละ 41.18) ระหว่างวันจันทร์ถึงวันพฤหัสบดี (ร้อยละ 26.92) ระหว่างเวลา 15.00-18.00 น. (ร้อยละ 55.42) โดยส่วนใหญ่ใช้เวลาเฉลี่ยในการปั่นจักรยานครั้งละ 60 นาที และเคยประสบอุบัติเหตุเล็กน้อยจากการใช้จักรยานบนเกาะสีชัง (ร้อยละ 73.08)

ในขณะที่ นักท่องเที่ยวที่ใช้จักรยาน มีอายุเฉลี่ย 33 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 50.00) และประกอบอาชีพพนักงานบริษัท (ร้อยละ 43.75) โดยนักท่องเที่ยวมีประสบการณ์ในการใช้จักรยาน (ร้อยละ 75.00) และจักรยานที่ใช้เป็นจักรยานส่วนตัว (ร้อยละ 64.71) ประเภทจักรยานเสือภูเขา (ร้อยละ 56.25) ส่วนใหญ่ใช้จักรยานเพื่อการออกกำลังกาย และท่องเที่ยวพักผ่อน (ร้อยละ 56.25 และ 37.50 ตามลำดับ) โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เข้ามาใช้จักรยานบนเกาะครั้งแรก (ร้อยละ 68.75) และใช้จักรยานระหว่างวันเสาร์

อาทิตย์ (ร้อยละ 53.33) ช่วงเวลา 6.00-9.00 น. (ร้อยละ 32.00) และเวลา 15.00-18.00 น. (ร้อยละ 28.00) ใช้เวลาปั่นจักรยานครั้งละ 2 ชั่วโมง และไม่เคยประสบอุบัติเหตุจากบนเกาะสีชัง (ร้อยละ 76.47) รายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไป และพฤติกรรมกรรมการใช้จักรยานบนเกาะสีชัง

ข้อมูลทั่วไป และพฤติกรรม การใช้จักรยานบนเกาะสีชัง	ประชาชน		นักท่องเที่ยว	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์การใช้จักรยาน				
มีประสบการณ์	33	63.46	24	75.00
ไม่มีประสบการณ์	19	36.54	8	25.00
รวม	52	100.00	32	100.00
ประเภทของจักรยานที่ใช้				
จักรยานธรรมดา	49	96.08	14	43.75
จักรยานเสือภูเขา	2	3.92	18	56.25
รวม	51	100.00	34	100.00
ลักษณะของจักรยาน				
จักรยานส่วนตัว	47	90.38	22	64.71
จักรยานยืมใช้	1	1.92	12	35.29
จักรยานเช่า	4	7.69	0	-
รวม	52	100.00	34	100.00
วัตถุประสงค์การใช้จักรยาน				
ออกกำลังกาย	14	32.56	18	56.25
ท่องเที่ยว/พักผ่อน	6	13.95	12	37.50
พาหนะเดินทาง	23	53.49	2	6.25
รวม	43	100.00	32	100.00
ความถี่ในการใช้จักรยาน				
ทุกวัน	21	41.18	-	-
5-6วัน/สัปดาห์	11	21.57	-	-
3-4วัน/สัปดาห์	7	13.73	-	-
1-2วัน/สัปดาห์	12	23.52	-	-
รวม	51	100.00		

ข้อมูลทั่วไป และพฤติกรรม การใช้จักรยานบนเกาะสีชัง	ประชาชน		นักท่องเที่ยว	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงวันที่ใช้จักรยาน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)				
วันจันทร์-พฤหัสบดี	35	26.92	8	13.33
วันศุกร์	28	21.54	8	13.33
วันเสาร์	25	19.23	16	26.67
วันอาทิตย์	25	19.23	16	26.67
วันหยุดนักขัตฤกษ์	17	13.08	12	20.00
รวม	130	100.00	60	100.00
ช่วงเวลาใช้จักรยาน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)				
ก่อนเวลา 6.00น	4	4.82	2	4.00
6.00-9.00น	13	15.66	16	32.00
9.00-12.00น	5	6.02	4	8.00
12.00-15.00น	9	10.84	8	16.00
15.00-18.00น	46	55.42	14	28.00
หลังเวลา 18.00น	6	7.23	6	12.00
รวม	83	100.00	50	100.00
อุบัติเหตุจากการใช้จักรยาน				
ไม่เคยเกิดอุบัติเหตุ	14	26.92	26	76.47
เคยเกิดอุบัติเหตุเล็กน้อย	38	73.08	8	23.53
รวม	52	100.00	34	100.00

2. ความพึงพอใจในการใช้จักรยานของประชาชนและนักท่องเที่ยว

ความพึงพอใจในการใช้จักรยานของประชาชนบนเกาะสีชัง พบว่ามีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ เท่ากับ 2.86 หรือระดับปานกลาง โดยประชาชนมีความพึงพอใจด้านมิตรภาพและความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน ด้านสถานที่ท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านเส้นทาง มีระดับค่าเฉลี่ย 3.00, 2.98, 2.80 และ 2.78 ตามลำดับ ในส่วนของนักท่องเที่ยวที่ใช้จักรยาน มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 3.35 หรือระดับปานกลาง นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านสถานที่ท่องเที่ยว ด้านเส้นทาง ด้านมิตรภาพและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีระดับค่าเฉลี่ย 3.50, 3.45, 3.37 และ 3.18 ตามลำดับ รายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจในการใช้จักรยานบนเกาะสีชัง

ความพึงพอใจ ในการใช้จักรยาน	ประชาชน		นักท่องเที่ยว	
	ค่าเฉลี่ย	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
ด้านเส้นทาง มีความเรียบ ความกว้าง ความลาดชัน ความร่มรื่น และป้ายบอกทางเหมาะสม	2.78	ปานกลาง	3.45	มาก
ด้านสถานที่ท่องเที่ยวมีคุณภาพ อนุญาตให้จักรยานเข้า ที่จอดจักรยาน ป้ายบอกสถานที่	2.94	ปานกลาง	3.50	มาก
ด้านมิตรภาพและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	3.00	ปานกลาง	3.37	ปานกลาง
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึง ป้ายสัญลักษณ์ ไฟส่องสว่าง ซ่อมรถ เต็มลม เช่า/ยืมจักรยาน และช่วยเหลือฉุกเฉิน	2.80	ปานกลาง	3.18	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	2.86	ปานกลาง	3.35	ปานกลาง

เมื่อพิจารณาสภาพปัญหาในการใช้จักรยาน ประชาชนมีความคิดเห็น ว่าถนนมีความลาดชัน ขรุขระไม่เรียบ ชำรุดเสียหาย และถนนแคบ (ร้อยละ 46.99) และป้ายบอกทางไม่ชัดเจน ขาดที่จอดรถจักรยาน ขาดไฟส่องสว่าง ขาดร้านซ่อมจักรยาน (ร้อยละ 21.08) ในขณะที่นักท่องเที่ยวเห็นว่าถนนมีความเสี่ยงที่รถอื่นๆ จะมาเฉี่ยวชน สิ่งที่จะชนผู้คนและสิ่งของบนถนน (ร้อยละ 27.00) และเห็นว่าถนนมีความลาดชัน ขรุขระไม่เรียบ ชำรุดเสียหาย และถนนแคบ (ร้อยละ 21.00) รายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ปัญหาอุปสรรคในการใช้จักรยานบนเกาะสีชัง

ปัญหาอุปสรรค (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	ประชาชน		นักท่องเที่ยว	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ถนนมีความลาดชัน ขรุขระ ชำรุด และถนนแคบ	78	46.99	42	21.00
ป้ายไม้ขีดเงิน ขนาดที่จอด จักรยาน ขนาดไฟส่องสว่าง ขนาดร้าน ซ่อมจักรยาน	35	21.08	36	18.00
เสียงขนส่งของ คนเดินเท้า และ รถอื่นๆ มาเฉี่ยวชน	7	4.22	54	27.00
พื้นที่เปลี่ยว อันตราย มีสุนัข ไม่ มีคนปั่นจักรยาน	24	14.46	26	13.00
สภาพอากาศ และมลพิษทาง อากาศ (แดด/ฝน)	10	6.02	20	10.00
การเดินทางเข้าสู่เกาะ	4	2.41	8	4.00
จุดเที่ยว/จุดทำธุระอยู่ไกล	2	1.20	6	3.00
ขาดข้อมูลการท่องเที่ยว	4	2.41	4	2.00
การรักษาพยาบาล	2	1.20	4	2.00
รวม	166	100.00	200	100.00

3. แนวทางส่งเสริมการใช้จักรยานบนเกาะสีชัง

ประชาชนส่วนใหญ่มีความสนใจกิจกรรมการใช้จักรยานในเส้นทางเรียบ (ร้อยละ 75.00) เพื่อใช้เป็นพาหนะในการเดินทาง (ร้อยละ 43.90) และออกกำลังกาย (ร้อยละ 39.02) ในขณะที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่สนใจกิจกรรมการใช้จักรยานในเส้นทางเรียบ (ร้อยละ 43.75) รองลงมาสนใจกิจกรรมการใช้จักรยานในเส้นทางลาดชันน้อย (ร้อยละ 31.25) เพื่อใช้ท่องเที่ยวตามจุดต่างๆ ได้แก่ ไหว้พระทำบุญ/สักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ (ร้อยละ 17.46) จุดชมวิว ชมพระอาทิตย์ (ร้อยละ 14.29) ชมพระราชวังและพระตำหนัก (ร้อยละ 14.29)

ด้านแนวทางการส่งเสริมการใช้จักรยานบนเกาะสีชัง ประชาชนมีความเห็นว่าควรพัฒนาถนนหรือเส้นทาง และการพัฒนาแผนที่สถานที่ท่องเที่ยว

และจุดสนใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 หรือระดับมาก ในขณะที่นักท่องเที่ยวมีความเห็นว่าควรมีการสร้างกลุ่มสร้างเครือข่ายผู้ใช้จักรยาน (ค่าเฉลี่ย 3.76) พัฒนาแนวทางการช่วยเหลือฉุกเฉิน (ค่าเฉลี่ย 3.53) และบริการยืมจักรยาน (ค่าเฉลี่ย 3.53) รายละเอียดในตารางที่ 4

ทั้งนี้ การสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว ประชาชน และเจ้าหน้าที่ภาครัฐมีความคิดเห็นต่อการปั่นจักรยานบนเกาะสีซังว่าเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ เดินทางเข้าถึงได้สะดวก และสามารถเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ในบริเวณใกล้เคียง

“...หากสามารถเชื่อมร้อยเส้นทางจากนักษันแถวศรีราชา อ่างเก็บน้ำบางพระ สวนสัตว์เขาเขียวมาได้ ถือเป็นเส้นทางปั่นจักรยานที่มีความน่าสนใจเพราะมีป่าไม้ ภูเขา น้ำ จิต ถ้ำ และทะเล ...” (เจ้าหน้าที่ภาครัฐ, สัมภาษณ์, 21 ธันวาคม 2558)

“...ถ้ามีกิจกรรมปั่นจักรยานเพื่อพ่อ แบบนี้บ่อยๆ หรือจัดต่อเนื่องก็น่าสนใจ เพราะกลุ่มนักปั่นจักรยานก็หาสถานที่ใหม่ๆ ที่มีท้าทายสำหรับปั่นจักรยานอยู่แล้ว เกาะสีซังก็ถือว่าเป็นเส้นทางไม่ไกล...” (นักท่องเที่ยวคนที่ 1, สัมภาษณ์, 5 ธันวาคม 2558)

อย่างไรก็ตามการปั่นจักรยานบนเกาะสีซังยังมีข้อจำกัดด้านสภาพเส้นทาง และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการปั่นจักรยาน เช่น จุดจอดรถจักรยาน จุดแนะนำหรือจุดแวะพัก จุดยืมจักรยาน จุดซ่อมจักรยาน ตลอดจนขาดข้อมูลการท่องเที่ยว และเครือข่ายผู้ใช้จักรยานในพื้นที่

“...การปั่นจักรยานในพระจุฑาธุชราชฐาน ช่วยให้
การเที่ยวชมพระราชวังสะดวกสบายขึ้น แต่ถนนภายในบาง
ช่วงยังขรุขระ และบางช่วงต้องจอดจักรยานไว้เพื่อลงเดินต่อ
...” (ประชาชน, สัมภาษณ์, 17 พฤศจิกายน 2558)

“...มีบริการยืมจักรยาน แต่ยังขาดจุดจอด
รถจักรยานยนต์ที่เข้ามา เพื่อต่อรถจักรยานที่จะยืม และขาด
จุดจอดรถจักรยานที่ปั่นมาในวัง ทำให้บางครั้งจักรยาน
ขวางทางนักท่องเที่ยวคนอื่น...” (นักท่องเที่ยวคนที่ 2,
สัมภาษณ์, 17 พฤศจิกายน 2558)

“...กลุ่มผู้ใช้จักรยานที่ปั่นชำนาญแล้ว เกะสีซึ่งถือ
ว่ามีความสนุกสนาน และท้าทาย แต่ระยะทางในการปั่น
ค่อนข้างสั้น การขับรถและข้ามเรือมาจากกรุงเทพฯ หรือ
ชลบุรี เพื่อมาปั่น 10 กว่ากิโลเมตร ถือว่าเป็นระยะทางที่
ค่อนข้างน้อยเกินไป...” (นักท่องเที่ยวคนที่ 3, สัมภาษณ์,
5 ธันวาคม 2558)

“...การปั่นจักรยานเป็นกลุ่มใหญ่แบบนี้ (กิจกรรม
ปั่นจักรยานเพื่อพ่อ) ได้เพื่อน ได้ความสนุกสนาน แต่น่า
เสียดายที่นักท่องเที่ยวไม่มีโอกาสได้แวะสถานที่ท่องเที่ยว
และจุดสนใจต่างๆ ทำให้การส่งเสริมเศรษฐกิจของชุมชน
เสริมรายได้ของชาวบ้านในท้องถิ่น และประชาสัมพันธ์แหล่ง
ท่องเที่ยวให้กับกลุ่มจักรยานอื่นๆ มีน้อย...” (ผู้ประกอบการธุรกิจ,
สัมภาษณ์, 21 ธันวาคม 2558)

ตารางที่ 4 แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวและการใช้จักรยาน

แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยว และการใช้จักรยาน	ประชาชน		นักท่องเที่ยว	
	ค่าเฉลี่ย	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
สร้างเครือข่าย/กลุ่มผู้ใช้จักรยาน	3.14	ปานกลาง	3.76	มาก
ช่วยเหลือฉุกเฉิน	3.29	ปานกลาง	3.53	มาก
แผนที่สถานที่/จุดที่น่าสนใจ	3.46	มาก	3.29	ปานกลาง
ข้อมูลสถานที่/จุดน่าสนใจ	3.36	ปานกลาง	3.35	ปานกลาง
อบรมการใช้ทางร่วมกัน	3.39	ปานกลาง	3.29	ปานกลาง
การท่องเที่ยวด้วยตนเอง	3.29	ปานกลาง	3.35	ปานกลาง
ร้านขายอุปกรณ์จักรยาน	3.14	ปานกลาง	3.47	มาก
แผนที่ถนน/เส้นทาง	3.46	มาก	3.12	ปานกลาง
บริการยืมจักรยาน	3.00	ปานกลาง	3.53	มาก
บริการเช่าจักรยาน	3.14	ปานกลาง	3.29	ปานกลาง
การจัดนำเที่ยวด้วยจักรยาน	3.04	ปานกลาง	3.29	ปานกลาง
ข้อควรระวังเบื้องต้น	3.18	ปานกลาง	3.06	ปานกลาง
ข้อมูลสภาพอากาศ	3.07	ปานกลาง	3.06	ปานกลาง
การจัดแข่งขันปั่นจักรยาน	2.89	ปานกลาง	3.06	ปานกลาง

นอกจากนี้ การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมการใช้จักรยานบนเกาะสีชัง ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลและประเด็นที่ได้จากการสำรวจ และการสัมภาษณ์ไปจัดสนทนากลุ่มกับผู้ที่เกี่ยวข้องบนเกาะสีชัง เพื่อพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวด้วยจักรยานโดยคำนึงถึงความต้องการของประชาชนและนักท่องเที่ยว จึงได้ร่วมกันออกแบบเส้นทางการท่องเที่ยวด้วยจักรยาน 3 เส้นทาง ที่เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวและวิถีชีวิตของผู้คน

เส้นทางที่ 1 “ปั่นสบายๆ” ระยะ 4 กิโลเมตร เส้นทางทางลาดชันเล็กน้อย เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่ใช้จักรยานทั่วไปที่ไม่มีระบบเกียร์หรือเริ่มต้นปั่นจักรยาน เส้นทางผ่านถนนสายหลักที่เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของชุมชน ผ่านตลาดที่สามารถชิมอาหาร ถ่ายภาพ หรือวิถีชีวิตของชาวบ้าน

เส้นทางที่ 2 “ปั่นประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม” ระยะ 5 กิโลเมตร ทางลาดชันเล็กน้อย เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่ใช้จักรยานทั่วไปที่ไม่มีระบบเกียร์หรือเริ่มต้นปั่นจักรยาน เส้นทางผ่านถนนสายหลัก และสายรองที่ตลอดเส้นทางผ่านสถานที่ท่องเที่ยวที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน รวมถึงภาพบรรยากาศวิถีชีวิตของชาวบ้าน

เส้นทางที่ 3 “ผจญภัยและท้าทาย” ระยะ 18 กิโลเมตร ทางขรุขระ และทางลาดชันมากเหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่ใช้จักรยานเสือภูเขา และมีความชำนาญในการใช้จักรยาน มีทักษะการปั่นจักรยานขึ้น-ลงเขา มีอุปกรณ์ และทักษะการซ่อมและเปลี่ยนยาง เส้นทางผ่านสถานที่ท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามให้ครบถ้วน

ทั้งนี้ แนวทางการส่งเสริมการใช้จักรยานบนเกาะสีชัง ได้แก่ การจัดทำแผนที่เส้นทาง จุดน่าสนใจ จุดแวะพัก จุดถ่ายภาพแนะนำ จุดซื้อของหรือรับประทานอาหาร การจัดทำป้ายสถานที่ จุดจอดรถจักรยาน และป้ายให้ข้อมูลของสถานที่ และการส่งเสริมให้มีจุดเช่าจักรยาน จุดยืมจักรยาน ร้านซ่อมจักรยาน บริการรถสามล้อหรือรถสนับสนุน การบริการนำเที่ยวด้วยจักรยาน จุดปฐมพยาบาล และเบอร์ติดต่อสำคัญของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในรูปแบบของกิจกรรม Bike Rally ปั่นถ่ายภาพ หรือกลุ่มเป้าหมายเฉพาะอื่นๆ ซึ่งช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้กิจกรรมการใช้จักรยานมีความต่อเนื่องเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว และกระตุ้นให้ประชาชนใช้จักรยานมากขึ้น

อภิปรายและสรุปผลการวิจัย

1. การใช้จักรยานในชีวิตประจำวันบนเกาะสีชังยังไม่เป็นที่นิยมสำหรับประชาชนทั่วไป เนื่องจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่มีความลาดชัน ถนนขรุขระและแคบ บริเวณถนนมีคนเดินเท้า สิ่งของ และรถอื่นๆ วางกีดขวางเป็น

บางช่วง ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อความปลอดภัยในการเดินทาง หรือการชนล้มเกาะ ในระหว่างการเดินทาง ภาพการใช้จักรยานของประชาชนส่วนใหญ่จึงพบเห็นได้ ในช่วงเช้าหรือเย็น บริเวณตลาด ท่าเรือ บริเวณใกล้โรงเรียน หรือการใช้จักรยานระยะทางสั้นๆ ภายในซอยหรือย่านที่อยู่อาศัย ลักษณะการใช้จักรยานดังกล่าวสอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้จักรยานในการเดินทางในเขตเมือง ขอนแก่นที่สภาพเส้นทาง สภาพอากาศ ความปลอดภัยในการใช้จักรยาน และความไม่สะดวกในการขนส่งสัมภาระ เป็นสาเหตุให้ประชาชนในเขตเมืองไม่ใช้จักรยานในชีวิตประจำวัน (จักรรัฐ ภาลา และมนสิชา เพชรานนท์, 2559) สถานการณ์ความไม่นิยมใช้จักรยานในชีวิตประจำวันดังกล่าวส่งเสริมให้รถยนต์ รถสามล้อเครื่อง และรถจักรยานยนต์ เป็นพาหนะหลักที่ใช้ถนนบนเกาะสีชัง แล้วมีความสะดวกรวดเร็ว และปลอดภัยมากกว่าการใช้จักรยาน

2. การใช้จักรยานบนเกาะสีชังของนักท่องเที่ยวมีเป้าหมายหลักเพื่อการนันทนาการ การใช้จักรยานของนักท่องเที่ยวบนเกาะสีชังส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อการออกกำลังกายและพักผ่อนในช่วงวันเสาร์และอาทิตย์ สอดคล้องกับพฤติกรรมกลุ่มนักปั่นจักรยานในเขตพื้นที่ตั้งพื้นที่ปั่นจักรยานเป็นงานอดิเรก ปั่นเพื่อสุขภาพ และกิจกรรมนันทนาการ (พณภุช อดุมกิตติ, 2557) นอกจากนี้ เส้นทางการปั่นจักรยานของนักท่องเที่ยวมีความยืดหยุ่น ไม่ยึดติดกับสถานที่ และช่วงเวลา แต่ขึ้นอยู่กับการรวมกลุ่มและการรวมตัวของสมาชิกในกลุ่มจักรยาน ทั้งนี้ รูปแบบการใช้จักรยานของนักท่องเที่ยวมีความสอดคล้องกับกระแสการท่องเที่ยวแบบกลุ่มเฉพาะ (Niche Market) หรือเป็นกลุ่มขนาดเล็กที่นักท่องเที่ยวตระหนักถึงประสบการณ์ที่จะได้รับการท่องเที่ยว ต้องการการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว (Weaver and Lawton, 2000)

3. มิตรภาพ และความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวเป็นเสน่ห์ของเกาะสีชัง ผลการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนและนักท่องเที่ยวชี้ให้เห็นว่า มิตรภาพของผู้คนบนเกาะ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และคุณภาพ

ของแหล่งท่องเที่ยวเป็นปัจจัยที่ช่วยให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวพึงพอใจการใช้จักรยานบนเกาะสีชัง สอดคล้องกับผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในบริเวณพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเกาะสีชัง (ชนิษฐา ดวงชื่น, ศรีณยา เลิศพุทธรักษ์, สงวนศักดิ์ เกสัชสงวน และคณะ, 2555) ที่กล่าวว่าเกาะสีชังมีศักยภาพความพร้อมด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว มีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายทั้งชายหาด เกาะ ถ้ำ แหล่ม หน้าผา มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมประเพณีที่มีความเป็นเอกลักษณ์ นอกจากนี้ เกาะสีชังยังมีจุดเด่นเรื่องความปลอดภัย ชุมชน และชาวบ้านมีความเป็นเจ้าบ้านที่ดี

4. การส่งเสริมการใช้จักรยานมุ่งสู่เป้าหมายการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ชุมชนมีส่วนร่วม การใช้จักรยานบนถนนหรือพื้นที่สาธารณะของเกาะสีชังมีรูปแบบการใช้ทางร่วมกับยานพาหนะประเภทอื่นๆ (Shared roadway) ไม่สามารถแยกทางจักรยานออกจากทางเท้าหรือยานพาหนะอื่น ทั้งนี้ ประชาชนในพื้นที่ต่างตระหนักถึงปัญหาและให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของผู้ร่วมทางที่เป็นประชาชนและนักท่องเที่ยว ตลอดจนมีความคิดเห็นร่วมกันที่จะพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวสามารถใช้จักรยานบนเกาะสีชังได้ดีขึ้น และตอบสนองการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของชุมชน ตามแนวคิดของการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่ช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน และสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

ข้อเสนอแนะ

1. จุดท่องเที่ยว และความน่าสนใจของพื้นที่ ถือเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญเป็นลำดับแรกๆ ดังนั้น การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาสาธารณูปโภคเพื่อส่งเสริมการใช้จักรยาน และประชาสัมพันธ์แผนการท่องเที่ยวหรือการส่งเสริมผู้ประกอบการที่มองเห็นโอกาสในการจัดบริการ ถือเป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยใช้จักรยาน และการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนไปพร้อมกัน

2. การใช้จักรยานบนเกาะสีชังมีความเกี่ยวข้องกับบริบทภายนอกชุมชน การส่งเสริมการใช้จักรยานและการท่องเที่ยวบนเกาะสีชัง มีความเกี่ยวข้องกับความพร้อมของสาธารณูปโภคภายนอกเกาะสีชัง เช่น ความพร้อมของที่จอดรถ ความปลอดภัยของที่จอดรถบริเวณท่าเรือ การบริการของรถโดยสารสาธารณะบริเวณเกาะลอยและอำเภอสัตหิราฯ นอกจากนี้ การท่องเที่ยวโดยใช้จักรยานจำเป็นต้องเชื่อมโยงกับเส้นทางการท่องเที่ยว และเชื่อมโยงกับกลุ่มหรือชมรมจักรยานใกล้เคียง เพื่อให้เกิดเครือข่ายที่จะอำนวยความสะดวกนักท่องเที่ยว และเชื่อมร้อยเส้นทางการท่องเที่ยวให้มีความน่าสนใจ

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณโครงการ One Functional-Unit One Community (OFOC) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เทศบาลตำบลเกาะสีชัง อำเภอกะสีชัง โรงเรียนเกาะสีชัง โรงพยาบาลเกาะสีชัง และสถาบันวิจัยทรัพยากรทางน้ำ และประชาชนบนเกาะสีชังและผู้มีส่วนในการดำเนินโครงการ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- ชนิษฐา ดวงชื่น, ศรีณยา เลิศพุทธรักษ์, สงวนศักดิ์ เกสัชสงวน และกชพร นรมาตย์. (2555). “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในบริเวณพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเกาะสีชัง ตำบลท่าเทววงษ์ อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี.” วารสารวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์บูรพาปริทัศน์, 7(1): 79-92.
- จักรรัฐ ฆาลา และมนสิชา เพชรานนท์. (2559). “การศึกษาพฤติกรรมเดินทางของผู้ใช้จักรยาน เพื่อหาแนวทางสนับสนุน ให้เลือกใช้จักรยานในเขตเมืองขอนแก่น.” วารสารวิชาการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 15(2) : 103-116
- จังหวัดชลบุรี. (2558). ข้อมูลทั่วไป เกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: www.chonburi.go.th. (วันที่เข้าถึง 30 พฤศจิกายน 2558).
- ฉัตรเฉลิม องอาจธานศาล. (2551). “การท่องเที่ยวเชิงแนวคิด: ผลิตภัณฑ์หรือนวัตกรรมใหม่.” e-TAT tourism Journal, ตุลาคม-ธันวาคม 2551: 1-17.
- ชมรมจักรยานเพื่อสุขภาพแห่งประเทศไทย. (2557). นายกรัฐมนตรีพูดส่งเสริมการใช้จักรยานออกอากาศทางโทรทัศน์ไปทั่วประเทศ. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: www.thaicyclingclub.org/บทความทั่วไป/2014/10/19/2568. (วันที่เข้าถึง 30 พฤศจิกายน 2558).

ธงชัย พรรณสวัสดิ์ และพรชัย ลีลานุภาพ. (2536). **จักรยานกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม**. กรุงเทพฯ: สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย.

พนกฤษ อุดมกิตติ. (2557). “การจัดการเส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในพื้นที่เขตดิ่งชัน กรุงเทพมหานคร”. **วารสารวิชาการ Veridian E-Journal**, (7)2: 561-578.

สถาบันการท่องเที่ยวโดยชุมชน. (2559). **ความหมาย องค์ประกอบ และหลักการของการท่องเที่ยวโดยชุมชน**. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: www.cbti.org/?ge=show_pages&gen_lang=20112012094103#TR2. (วันที่เข้าถึง 7 พฤศจิกายน 2559).

สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 5. (2555). **การจัดระบบและโครงสร้างเพื่อส่งเสริมการเดินทางและการใช้จักรยานในชีวิตประจำวัน**. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://nha2012.samatcha.org/content/มติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ-ครั้งที่-5>. (วันที่เข้าถึง 7 พฤศจิกายน 2559).

ภาษาอังกฤษ

Tabata, R. S. (1999). **Thematic itineraries: An approach to tourism product development**. Paper presented at 1999 international symposium on coastal and marine tourism: balancing tourism and conservation.

Weaver, D. & Lawton, L. (2000). **Tourism Management**. Queensland: John Wiley & Sons Australia, Ltd.

สัมภาษณ์

ธวัชชัย เรื่องเล็ก. 21 ธันวาคม 2558. สัมภาษณ์.

นักท่องเที่ยวกคนที่ 1. 17 พฤศจิกายน 2558. สัมภาษณ์.

นักท่องเที่ยวกคนที่ 2. 5 ธันวาคม 2558. สัมภาษณ์.

นักท่องเที่ยวกคนที่ 3. 5 ธันวาคม 2558. สัมภาษณ์.

ยุพิน ภังคพญาณ. 17 พฤศจิกายน 2558. สัมภาษณ์.

สหัส ถนนอมศิริ. 21 ธันวาคม 2558. สัมภาษณ์.